

Opetus- ja kulttuuriministeriön näkökulmia tietojohdamiseen ja yleisiin kirjastoihin

Tapani Sainio
Kirjastot ja tietojohdaminen
Helsinki 4.6.2019

Opetus- ja kulttuuriministeriön strategia 2030: Sivistystä tiedolla, taidolla ja tunteella

Toimintaamme vaikuttavat

- erilaistuvat arvot ja asenteet
- eriarvoistuminen ja polarisaatio
- tieteen, teknologian ja talouden kehitys
- globalisaatio ja työn murros
- globaali vastuu
- ilmastonmuutos
- väestörakenteen muutos

Toimimme avoimesti,
vastuullisesti
ja luottamusta rakentaen.

Toimintalupaus

Vastaamme yhteiskunnan sivistysperustasta.

Rakennamme edellytykset osaamisen, työllisyyden, luovuuden ja osallisuuden vahvistumiselle yhteiskunnassa.

Vahvistamme talouden uudistumiskykyä hyvinvoinnin ja kestäväen kasvun mahdollistamiseksi.

Turvaamme demokratiaa ja ilmaisunvapautta.

Lujitamme tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja keskinäistä kunnioitusta.

Luomme edellytyksiä kaikkien merkitykselliselle elämälle.

Vahvistamme kansainvälistä vaikuttavuuttamme ja sitoudumme kestäväen kehitykseen.

Toiminnallamme vaikutamme

Kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat

Luova, tutkiva ja vastuullinen toiminta uudistaa yhteiskuntaa

Merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti

Ministeriön ohjausvälineet

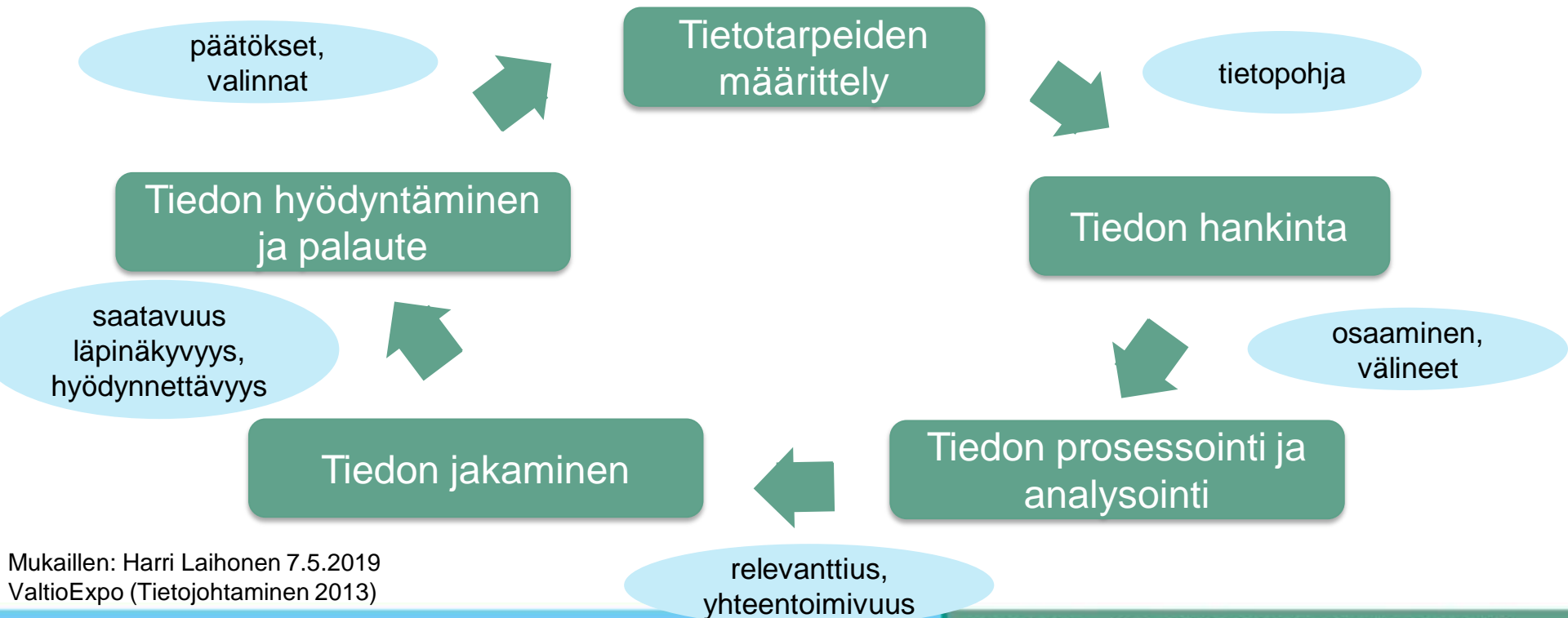

Tietopohjaa

- Tilastotieto
- Tutkimustieto
- Ennakointitieto
- Arviointitieto
- Seurantatieto
- Kansainvälinen tieto / vertailu

Tiedolla johtamisen/tiedon hallinnan sykli – ja mitä siihen liittyy

Mukaillen: Harri Laihonen 7.5.2019
ValtioExpo (Tietojohtaminen 2013)

Arviointi laissa yleisistä kirjastoista

4 § Valtion viranomaisten tehtävät

- Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa yleisiä kirjastoja koskevasta valtakunnallisesta kirjastopolitiikasta ja sen kehittämisestä.
- Aluehallintoviraston tehtävänä on valtion alueellisena hallintoviranomaisena:
 - 1) edistää toimialueellaan yleisiä kirjastoja koskevien valtakunnallisten kirjastopoliittisten tavoitteiden toteutumista;
 - 2) seurata ja arvioida toimialueensa yleisten kirjastojen toimintaa;
 - 3) edistää yleisten kirjastojen paikallisia, alueellisia, valtakunnallisia ja kansainvälisiä kehittämishankkeita; sekä
 - 4) suorittaa opetus- ja kulttuuriministeriön antamat muut tehtävät.

Arviointi laissa yleisistä kirjastoista

16 § Arviointi

- Kunnan on arvioitava yleisen kirjaston toimintaa. Arvioinnin tarkoituksena on turvata tämän lain tarkoituksen toteutumista ja tukea yleisen kirjaston toiminnan kehittämistä. Arvioinnilla seurataan yleisten kirjastojen tehtävien toteuttamista ja toiminnan järjestämistä.
- Valtakunnallisesta arvioinnista sekä valtakunnallisesta osallistumisesta kansainväliseen arviointiin päättää opetus- ja kulttuuriministeriö, joka vastaa arvioinnin toteutuksesta yhdessä aluehallintoviraston kanssa. Kunta on velvollinen osallistumaan tässä momentissa tarkoitettuun arviointiin.
- Arvioinnin keskeiset tulokset tulee julkistaa.

Kirjastopalveluiden valtakunnallinen arviointi käytännössä

- Yleisten kirjastojen vuosittaiset tilastot <http://tilastot.kirjastot.fi>
- Osa AVI:en joka toinen vuosi tehtävää peruspalveluiden arviointia
- Yleisten kirjastojen valtakunnallinen asiakaskysely (viimeisin 2018 AVI:n toteuttamana)

TEA-viisari

Terveyden edistämisasiivisuuden vertailutietojärjestelmä <https://teaviisari.fi>

- kuntakohtaisen tiedon lähde
- työväline toiminnan arvioinnin, kehittämisen ja johtamisen tueksi (tunnistetaan kehittämiskohteet ja vahvuudet)
- THL:n ylläpitämä, avoin ja maksuton verkkopalvelu
- Kattanut aiemmin seitsemän toimialaa (talous, kuntajohto, perusopetus, lukiot, ammatilliset oppilaitokset, liikunta, perusterveydenhuolto, ikääntyneiden palvelut)
- Kulttuuri mukaan v. 2019, ensimmäiset tulokset syksyllä
 - kysymykset koskevat: kulttuurin edistämistoimia kunnassa yleisesti ja erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämistarkoituksessa
 - kysymykset koskevat: sitoutumista, johtamista, voimavaroja, seuranta, osallisuutta
 - tukee kuntien kulttuuritoimintalain (v. 2019) ja kirjastolain (v. 2017) toteutumisen seuranta

Selvitys kulttuurin tieto- ja tilastoperustasta

- OKM:n tilaama ja MDI:lla työn alla oleva selvitys
- selvitetään, *millaisin edellytyksin, järjestelyin ja kustannuksin* taiteen ja kulttuurin toimialaa ja sen seuranta- ja arviointitarpeita palveleva tilasto- ja tietotuotanto olisi kehitettävissä valtakunnallisella tasolla
 - mitä tietoja/tilastoja erityisesti tarvitaan, jotta saadaan kuva kulttuuripolitiikan kokonaisuudesta
 - mitä tietoja/tilastoja jo on, missä on suurimmat puutteet?
 - mihin mittaan asti tietoperustaa voidaan – vai voidaanko? – yhtenäistää?
 - painotus eri taiteenaloissa
 - erityistarve: esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistamiseen liittyvät tietotarpeet
 - yleisten kirjastojen tilastointi jo hyvällä tasolla

**OPETUS- JA
KULTTUURI-
MINISTERIÖ**

UNDERVISNINGS-
OCH KULTUR-
MINISTERIET

MINISTRY OF
EDUCATION
AND CULTURE